

СУД ЕЎРАЗІЙСКАГА ЭКАНАМІЧНАГА САЮЗА

КАНСУЛЬТАТЫЎНАЕ ЗАКЛЮЧЭННЕ

10 ліпеня 2020 года

горад Мінск

Вялікая калегія Суда Еўразійскага эканамічнага саюза ў складзе:
Старшынствуючага, Старшыні Суда Баішава Ж.Н.,
суддзі-дакладчыка Чайкі К.Л.,
суддзяў Ажыбраімавай А.М., Айрыян Э.У., Коласа Дз.Г.,
Нешатаевай Т.Н., Сяйцімавай В.Х., Скрыпкінай Г.А., Туманяна А.Э.,
Федарцова А.А.,
пры сакратары судовага пасяджэння Чэчэневай Н.С.,
даследаваўшы матэрыялы справы, заслухаўшы суддзю-дакладчыка,
кіруючыся пунктамі 46, 47, 50, 68, 69, 73 - 75, 96, 98 Статута Суда
Еўразійскага эканамічнага саюза, артыкуламі 14, 19, 72, 75, 85
Рэгламента Суда Еўразійскага эканамічнага саюза,
прадастаўляе кансультацыюнае заключэнне па заяве Расійскай
Федэрацыі ў асобе Міністэрства юстыцыі аб растлумачэнні падпункта 4
пункта 2 артыкула 67 Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29
мая 2014 года, пункта 62 Пратакола аб гандлі паслугамі, заснаванні,
дзеянасці і ажыццяўленні інвестыцый, які з'яўляецца дадаткам № 16 да
Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года, пунктаў
3 і 15 Пратакола па фінансавых паслугах, які з'яўляецца дадаткам № 17
да Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года.

I. Пытанне заяўніка

Расійская Федэрацыя ў асобе Міністэрства юстыцыі (далей - заяўнік)
звярнулася ў Суд Еўразійскага эканамічнага саюза (далей - Суд) з заявай
аб растлумачэнні падпункта 4 пункта 2 артыкула 67 Дагавора аб
Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года (далей - Дагавор),
пункта 62 Пратакола аб гандлі паслугамі, заснаванні, дзейнасці і
ажыццяўленні інвестыцый, які з'яўляецца дадаткам № 16 да Дагавора
(далей - Пратакол аб гандлі паслугамі), пунктаў 3 і 15 Пратакола па
фінансавых паслугах, які з'яўляецца дадаткам № 17 да Дагавора (далей -
Пратакол па фінансавых паслугах).

Заяўнік мяркуе, што ў праве Еўразійскага эканамічнага саюза (далей
- Саюз) маецца нявызначанасць у пытанні аднясення фінансавага лізінгу,
які прадастаўляецца гаспадарчымі суб'ектамі, якія не з'яўляюцца банкамі,

да фінансавых паслуг па сэнсе пункта 3 Пратакола па фінансавых паслугах і ў правамернасці распаўсюджвання на яго прудэнцыяльных мер.

Заява Міністэрства юстыцыі заснавана на наступных нормах права Саюза.

Падпунктам 2в) пункта 3 Пратакола па фінансавых паслугах, прынятага для дасягнення мэтай раздзела XVI «Рэгуляванне фінансавых рынкаў» Дагавора, прадугледжана, што да фінансавых паслуг адносяцца банкаўскія паслугі, у лік якіх уключаны фінансавы лізінг.

Зыходзячы з пункта 3 артыкула 65 Дагавора ў дачыненні да фінансавых паслуг, якія ахоплівае раздзел XVI Дагавора, дзейнічаюць, у першую чаргу, яго палажэнні, тады як нормы раздзела XV «Гандаль паслугамі, заснаванне, дзейнасць і ажыццяўленне інвестыцый» прымяняюцца ў частцы, якая не супярэчыць прававому рэгуляванню фінансавых рынкаў.

Прававыя асновы гандлю паслугамі, заснавання, дзейнасці і ажыццяўлення інвестыцый у дзяржавах-членах вызначаюцца Пратаколам аб гандлі паслугамі. У мэтах выканання пункта 40 дадзенага Пратакола Рашэннем Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета ад 23 снежня 2014 года № 110 зацверджаны пералік сектараў (падсектараў) паслуг, у якіх функцыянуе адзіны рынак у рамках Саюза (далей - Адзіны пералік сектараў паслуг у рамках Саюза). Дадзены пералік уключае асобныя віды лізінгавых паслуг, у дачыненні да часткі з якіх зроблена агаворка аб выключэнні з іх ліку фінансавых паслуг, прадугледжаных раздзелам XVI Дагавора. На думку заяўніка, лізінгавыя паслугі, у дачыненні да якіх Адзіны пералік сектараў паслуг у рамках Саюза не змяшчае палажэнне аб выключэнні з іх ліку фінансавых паслуг, напрыклад, лізінгавыя паслугі нябанкаўскіх арганізацый, уваходзяць у сферу дзеяння Пратакола аб гандлі паслугамі. Міністэрства юстыцыі са спасылкай на пункт 62 Пратакола аб гандлі паслугамі адзначае, што падобнае правое рэгуляванне накладвае на дзяржавы-члены абавязацельства не прымяняць у дачыненні да лізінгавых паслуг, якія прадстаўляюцца нябанкаўскімі арганізацыямі, дазвольныя патрабаванні і працэдуры, якія анулююць або скарачаюць выгады і здольны патэнцыйна ствараць бар'еры для ўваходу на рынак.

Заяўнік указвае, што ў адрозненне ад агульнага прававога рэжыму аказання паслуг, прадугледжанага Пратаколам аб гандлі паслугамі, пункты 15 і 19 Пратакола па фінансавых паслугах прадстаўляюць дзяржавам-членам магчымасць ажыццяўляць прудэнцыяльнае рэгуляванне з дапамогай прыняцця мер, якія адносяцца да кваліфікацыйных патрабаванняў і працэдур, тэхнічных стандартаў і патрабаванняў ліцэнзавання.

Неабходнасць прудэнцыяльных мер у дачыненні да лізінгавай дзейнасці Міністэрства юстыцыі тлумачыць макра- і мікраэканамічнымі фактарамі, а таксама мэтамі абароны правоў фізічных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў пры заключэнні дагавораў лізінгу ў выпадку нядобрадумленых паводзін лізінгадаўцаў. Заяўнік, матывуючы дадзеную пазіцыю, звяртаецца да вопыту іншых дзяржаў-членаў і адзначае, што ў заканадаўстве Рэспублікі Арменія і Рэспублікі Беларусь замацаваны паўнамоцтвы цэнтральных банкаў у сферы лізінгавай дзейнасці, аналагічныя змяненні плануецца ўнесці ў законы Кыргызскай Рэспублікі.

Міністэрства юстыцыі, вызначаючы эканамічную прыроду фінансавага лізінгу, са спасылкай на міжнародную дагаворную практыку, міжнародныя стандарты фінансавай статыстыкі, падыходы міжнародных арганізацый і заканадаўства дзяржаў-членаў Саюза акцэнтуюць увагу на крэдытных (фінансавых) характарыстыках дадзенай паслугі. На яго думку, аднясенне фінансавага лізінгу да прадмета рэгулявання Пратакола аб гандлі паслугамі або Пратакола па фінансавых паслугах не можа быць пастаўлена ў залежнасць ад статусу асобы, якая аказвае адпаведную паслугу.

Заяўнік, мяркуючы, што ўзаемазвязанае ўразуменне палажэнняў Дагавора не дазваляе ўстанавіць падыход права Саюза да рэгулявання лізінгавай дзейнасці, просіць Суд растлумачыць:

- ці ўваходзяць лізінгавыя паслугі, якія аказваюцца лізінгавай кампаніяй, якая не з'яўляецца банкам, у прадмет рэгулявання Пратакола па фінансавых паслугах або яны рэгулююцца палажэннямі Пратакола аб гандлі паслугамі;

- ці адпавядае Дагавору ўвядзенне дзяржавай-членам Саюза прудэнцыяльнага рэгулявання лізінгавай дзейнасці, уключаючы, у прыватнасці, устанаўленне патрабаванняў да мінімальнага памеру ўласных сродкаў (капіталу), устанаўленне фінансавых нарматываў і справаздачнасці;

- ці мае права дзяржава-член Саюза пры ўвядзенні прудэнцыяльнага рэгулявання лізінгавай дзейнасці ўстанаўліваць асаблівасці падаткаабкладання прамымі падаткамі (падаткам на прыбытак і падаткам на маёмасць арганізацый) арганізацый, якія заключаюць дагаворы лізінгу.

II. Высновы

Вялікая калегія, ажыццяўляючы тлумачэнне права Саюза, у адпаведнасці з пунктам 50 Статута Суда, які з'яўляецца дадаткам № 2 да Дагавора, кіруецца нормамі Венскай канвенцыі аб праве міжнародных дагавораў ад 23 мая 1969 года (далей - Венская канвенцыя), у

прыватнасці, артыкулам 31 дадзенай Канвенцыі, згодна з якой міжнародны дагавор тлумачыцца добрасумленна ў адпаведнасці з звычайным значэннем, якое варта надаваць тэрмінам дагавора ў іх кантэксце, улічваючы яго прэамбулу і дадаткі, а таксама ў святле аб'екта і мэт дагавора. Разам з кантэкстам улічваюцца, у тым ліку, любое наступнае пагадненне паміж удзельнікамі адносна прымянення палажэнняў гэтага дагавора, практыка яго прымянення і адпаведныя нормы міжнароднага права, якія прымяняюцца ў адносінах паміж удзельнікамі.

1. Згодна з пунктам 1 артыкула 65 Дагавора мэтай раздзела XV з'яўляецца забеспячэнне свабоды гандлю паслугамі, заснавання, дзейнасці і ажыццяўлення інвестыцый у рамках Саюза ў адпаведнасці з умовамі гэтага раздзела і Пратакола аб гандлі паслугамі.

Прававыя асновы рэгулявання гандлю паслугамі, заснавання, дзейнасці і ажыццяўлення інвестыцый у дзяржавах-членах вызначаюцца Пратаколам аб гандлі паслугамі.

Палажэнні раздзела XV у адпаведнасці з пунктам 2 артыкула 65 Дагавора прымяняюцца да мер дзяржаў-членаў, якія закранаюць пастаўку і атрыманне паслуг, заснаванні, дзейнасць і ажыццяўленне інвестыцый.

Выключэнне складаюць дзяржаўныя (муніцыпальныя) закупкі, якія рэгулююцца раздзелам XXII Дагавора, а таксама паслугі, якія пастаўляюцца, і дзейнасць, якая ажыццяўляецца ў мэтах выканання функцый дзяржаўнай улады.

Пунктам 3 артыкула 65 Дагавора ўстаноўлена, што паслугі, якія ахопліваюць раздзелы XVI, XIX, XX і XXI гэтага Дагавора, рэгулююцца палажэннямі гэтых раздзелаў адпаведна. Палажэнні раздзела XV дзейнічаюць у частцы, якая не супярэчыць адзначаным раздзелам Дагавора.

З дадзенай прававой нормы вынікае, што раздзел XV устанаўлівае агульнае рэгуляванне для ўсіх відаў (сектараў) паслуг, у той час як раздзелы XVI, XIX, XX і XXI Дагавора ўстанаўліваюць спецыяльнае рэгуляванне для такіх відаў паслуг як: фінансавыя (раздзел XVI), натуральных манаполій (раздзел XIX), энергетыкі (раздзел XX), транспартныя (раздзел XXI). Гэта значыць, што ў адпаведнасці з прававым прынцыпам *lex specialis derogat generali* (спецыяльны закон вышэйшага агульнага пры наяўнасці супярэчнасцяў паміж агульным і спецыяльным рэгуляваннем прымяняюцца правілы, устаноўленыя спецыяльнымі нормамі. Да адносін, якія не ахоплены спецыяльным рэгуляваннем, прымяняюцца агульныя нормы.

У адпаведнасці з пунктамі 2 і 3 артыкула 66 Дагавора ў мэтах забеспячэння свабоды гандлю паслугамі, заснавання, дзейнасці і

ажыццяўлення інвестыцый дзяржавы-члены праводзяць паэтапную лібералізацыю ўмоў узаемнага гандлю паслугамі, заснавання, дзейнасці і ажыццяўлення інвестыцый, а таксама імкнуцца да стварэння і забеспячэння функцыянавання адзінага рынку паслуг, прадугледжанага пунктамі 38-43 Пратакола аб гандлі паслугамі, у максімальнай колькасці сектараў паслуг.

Лібералізацыя гандлю паслугамі, заснавання, дзейнасці і ажыццяўлення інвестыцый згодна з пунктам 1 артыкула 67 Дагавора ажыццяўляецца з улікам міжнародных прынцыпаў і стандартаў шляхам гарманізацыі заканадаўства дзяржаў-членаў і арганізацыі ўзаемнага адміністрацыйнага супрацоўніцтва кампетэнтных органаў дзяржаў-членаў.

Адным з прынцыпаў, якім кіруюцца дзяржавы-члены ў працэсе лібералізацыі гандлю паслугамі, заснавання, дзейнасці і ажыццяўлення інвестыцый, у адпаведнасці з падпунктам 4 пункта 2 артыкула 67 Дагавора з'яўляецца прынцып паслядоўнасці, гэта значыць прыняцце любых мер у дачыненні да гандлю паслугамі, заснавання, дзейнасці і ажыццяўлення інвестыцый, у тым ліку гарманізацыя заканадаўства дзяржаў-членаў і адміністрацыйнае супрацоўніцтва, зыходзячы з наступнага:

- ні ў адным з сектараў паслуг і відаў дзейнасці недапушчальна пагаршэнне ўмоў узаемнага доступу ў параўнанні з умовамі, якія дзейнічаюць на дату падпісання гэтага Дагавора, і ўмовамі, замацаванымі ў гэтым Дагаворы;

- паэтапнае скарачэнне абмежаванняў, выключэнняў, дадатковых патрабаванняў і ўмоў, прадугледжаных індывідуальнымі нацыянальнымі пералікамі абмежаванняў, выключэнняў, дадатковых патрабаванняў і ўмоў, зацверджаных Вышэйшым саветам, адзначаных у абзацы 4 пункта 2 і пунктах 15-17, 23, 26, 28, 31, 33 і 35 Пратакола аб гандлі паслугамі.

Такім чынам, дзяржавы-члены ўзялі на сябе абавязацельствы не пагаршаць умовы ўзаемнага доступу ў параўнанні з умовамі:

- а) існуючымі ў адпаведнай дзяржаве-члене на дату падпісання Дагавора;

- б) замацаванымі ў самім Дагаворы.

Акрамя гэтага, пунктам 1 артыкула 66 Дагавора дзяржавы-члены ўстанавілі, што не будуць уводзіць новыя дыскрымінацыйныя меры ў дачыненні да гандлю паслугамі, заснавання і дзейнасці асоб іншых дзяржаў-членаў у параўнанні з рэжымам, які дзейнічае на дату ўступлення ў сілу гэтага Дагавора.

Разам з тым, пунктам 7 артыкула 65 Дагавора ўстаноўлена, што палажэнні раздзела XV не перашкаджаюць дзяржаве-члену прымаць або прымяняць меры:

1) неабходныя для абароны грамадскай маралі і падтрымання грамадскага парадку. Выключэнні па меркаваннях грамадскага парадку могуць прымяняцца ў тых выпадках, калі складваецца рэальная і дастаткова сур'ёзная пагроза ў дачыненні да аднаго з карэнных інтарэсаў грамадства;

2) неабходныя для абароны жыцця або здароўя чалавека, жывёл або раслін;

3) неабходныя для выканання заканадаўства дзяржаў-членаў, якое не супярэчыць палажэнням гэтага раздзела, уключаючы меры, якія маюць дачыненне да:

прадухілення нядобрасумленнай практыкі і практыкі, якая ўводзіць у зман, або наступстваў невыканання грамадзянска-прававых дагавораў;

абароны ад умяшання ў прыватнае жыццё асобных асоб пры апрацоўцы і распаўсюджванні звестак аб асабістым жыцці і рахункаў;

бяспецы;

4) несумяшчальныя з пунктамі 21 і 24 Пратакола аб гандлі паслугамі, пры ўмове, што адрозненне ў рэжыме, якое фактычна прадастаўляецца, прадываена імкненнем забяспечыць справядлівае або эфектыўнае абкладанне прамымі падаткамі і іх спагнанне з асоб іншай дзяржавы-члена або трэціх дзяржаў у дачыненні да гандлю паслугамі, заснавання і дзейнасці і такія меры не павінны супярэчыць палажэнням міжнародных дагавораў дзяржаў-членаў;

5) несумяшчальныя з пунктамі 27 і 29 Пратакола аб гандлі паслугамі, пры ўмове, што адрозненне ў дачыненні да рэжыму з'яўляецца вынікам пагаднення па пытаннях падаткаабкладання, у тым ліку аб пазбяганне двойнога падаткаабкладання, удзельнікам якога з'яўляецца адпаведная дзяржава-член.

Пры гэтым пунктам 8 артыкула 65 Дагавора вызначана, што прымяненне вышэй пералічаных мер не павінна прыводзіць да адвольнай або неапраўданай дыскрымінацыі паміж дзяржавамі-членамі або да ўтоеных абмежаванняў у гандлі паслугамі, заснаванні, дзейнасці і ажыццяўленні інвестыцый.

Згодна з пунктам 2 Пратакола аб гандлі паслугамі яго палажэнні, як і палажэнні раздзела XV Дагавора, прымяняюцца да любых мер дзяржаў-членаў, якія закранаюць пастаўку і атрыманне паслуг, заснаванні, дзейнасці і ажыццяўленне інвестыцый.

У адпаведнасці з пунктам 7 Пратакола па гандлі паслугамі паслугі вызначаюцца і класіфікуюцца на аснове Міжнароднага класіфікатара асноўных прадуктаў, зацверджанага Статыстычнай камісіяй Сакратарыята Арганізацыі Аб'яднаных Нацый (Central Products Classification; далей - CPC).

Рашэннем Вышэйшага савета ад 23 снежня 2014 года № 110

зацверджаны Адзіны пералік сектараў паслуг у рамках Саюза. У гэты пералік уключаны:

- паслугі ў галіне лізінгу або арэнды будаўнічых машын і абсталявання без аператара, якія аказваюцца ў рамках будаўнічых работ (СРС 5480) (падпункт 24 пункта 5 Адзінага пераліку сектараў паслуг у рамках Саюза);

- паслугі ў галіне лізінгу і арэнды машын і абсталявання без аператара (СРС 73112, 73114, 73121-73123) (пункт 24 Адзінага пераліку сектараў паслуг у рамках Саюза):

- 1) аўтатранспартных сродкаў без кіроўцы, прызначаных для перавозкі грузаў,

- 2) матацыклаў, дамоў на колах і жылых аўтапрычэпаў, прызначаных для перавозкі грузаў,

- 3) пасажырскіх транспартных сродкаў,

- 4) сельскагаспадарчых трактароў з навясным абсталяваннем, сеялак, сажалак, жнярак, касілак і сартавальных машын,

- 5) трактароў для будаўнічых і земляных работ, дарожных грэйдэраў, паравых каткоў, бульдозераў, экскаватараў, каўшовых фронтальных пагрузчыкаў, неразборных лясоў, будаўнічых вагончыкаў,

- б) усіх відаў офісных тэхнічных сродкаў і абсталявання, офіснай мэблі, сейфаў;

- пракат прадметаў асабістага карыстання ў частцы паслуг па лізінгу ўсіх відаў бытавой апаратуры, якая выкарыстоўваецца для правядзення вольнага часу (СРС 73210) (пункт 25 Адзінага пераліку сектараў паслуг у рамках Саюза);

- паслугі па арэндзе і лізінгу прагулачных судоў без аператара (экіпажа), за выключэннем фінансавых паслуг, прадугледжаных раздзелам XVI Дагавора (СРС 73240) (пункт 47 Адзінага пераліку сектараў паслуг у рамках Саюза).

Вялікая калегія сцвярджае, што з названых вышэй і адзначаных у Рашэнні Вышэйшага савета ад 23 снежня 2014 года № 110 сектараў (падсектараў) паслуг, у якіх функцыянуе адзіны рынак, ні адна не адносіцца да фінансавага лізінгу і фінансавых паслуг. У СРС фінансавы лізінг выдзелены як падклас 71140 у групе 711 (фінансавыя паслугі, акрамя інвестыцыйных паслуг банкаў, паслуг па страхаванні і пенсійным забеспячэнні) раздзела 71 (фінансавыя і сумежныя паслугі) секцыі 7 (фінансавыя і сумежныя паслугі; паслугі, звязаныя з нерухомай маёмасцю; лізінгавыя і арэндныя паслугі). Разам з гэтым у секцыі 7 СРС маецца раздзел 73 (паслугі па лізінгу і арэндзе без аператара), куды па пабудове секцыі 7 уключаны лізінгавыя і арэндныя паслугі, якія не адносяцца да фінансавых і сумежных паслуг. У тлумачэннях да СРС адзначана, што падклас 71140 не ўключае паслугі аперацыйнага лізінгу

раздзела 73.

Улічваючы выкладзенае, Вялікая калегія канстатуе, што паслугі па фінансаваму лізінгу не ўваходзяць у Адзіны пералік сектараў паслуг у рамках Саюза, у якіх функцыянуе адзіны рынак, зацверджаны Рашэннем Вышэйшага савета ад 23 снежня 2014 года № 110, куды ўваходзяць іншыя віды паслуг, якія ў цэлым рэгулююцца палажэннямі раздзела XV і Пратакола аб гандлі паслугамі.

Згодна з пунктам 1 Пратакола па фінансавых паслугах гэты Пратакол распрацаваны ў адпаведнасці з артыкулам 70 Дагавора і прымяняецца да мер дзяржаў-членаў, якія закранаюць гандаль фінансавымі паслугамі, а таксама заснаванне і (або) дзейнасць пастаўшчыкоў фінансавых паслуг.

Пры гэтым пунктам 3 Пратакола па фінансавых паслугах вызначана паняцце «фінансавых паслуг» як паслуг фінансавага характару, у кола якіх уключаны банкаўскія паслугі. Дагаворам фінансавы лізінг аднесены да банкаўскіх паслуг і ўваходзіць у паняцце фінансавых паслуг.

Такім чынам, дзейнасць па прадастаўленні такой фінансавай паслугі як фінансавы лізінг рэгулюецца палажэннямі раздзела XVI Дагавора і Пратакола па фінансавых паслугах. Палажэнні раздзела XV Дагавора і Пратакола аб гандлі паслугамі прымянімыя да фінансавага лізінгу ў частцы, якая не супярэчыць раздзелу XVI і палажэнням Пратакола па фінансавых паслугах.

2. У дачыненні да другога пытання Міністэрства юстыцыі Вялікая калегія адзначае, што заяўнік просіць растлумачыць, ці адпавядае Дагавору ўвядзенне дзяржавай-членам Саюза прудэнцыяльнага рэгулявання лізінгавай дзейнасці, уключаючы, у прыватнасці, устанаўленне патрабаванняў да мінімальнага памеру ўласных сродкаў (капіталу), устанаўленне фінансавых нарматываў і справаздачнасці.

Прудэнцыяльнае (папераджальнае, арыентаванае на патэнцыйныя рызыкі) рэгуляванне ўяўляе сабой прававую форму замацавання эканамічна абгрунтаваных патрабаванняў да функцыянавання арганізацый у мэтах павышэння іх фінансавай устойлівасці і мінімізацыі рызык неліквіднасці і неплацежаздольнасці.

У прыватнасці, устанаўленне патрабаванняў да мінімальнага памеру ўласных сродкаў (капіталу), устанаўленне фінансавых нарматываў і справаздачнасці, якія ўключаюцца ў прудэнцыяльнае рэгуляванне, паводле пытання заяўніка, не з'яўляецца па сэнсе Дагавора, норм іншых міжнародных дагавораў бар'ерамі, абмежаваннямі, дазвольнымі патрабаваннямі і працэдурамі, забаронамі або дыскрымінацыйнымі мерамі, якія прама ці ўскосна анулююць або скарачаюць выгады лізінгадаўцаў.

Фінансавыя нарматывы з'яўляюцца паказчыкамі, якія

адлюстроўваюць мінімальныя, сярэднія або максімальна гранічныя велічыні, якія рэгулююць фарміраванне, размеркаванне і пераразмеркаванне фінансавых рэсурсаў арганізацыі.

Да справаздачнасці адносіцца вынік дзейнасці гаспадарчага суб'екта, які рэгулярна падводзіцца і які ўключае пэўны набор паказчыкаў, атрыманых даходаў і здзейсненых выдаткаў за мінулы перыяд, а да мінімальнага памеру ўласных сродкаў (капіталу) - лікавае значэнне нарматыву дастатковасці ўласных сродкаў.

Наяўнасць дадзеных фінансавых інструментаў уласціва любому віду гаспадарчай дзейнасці і з'яўляецца, *a priori*, неад'емным і агульнапрынятым элементам дзяржаўнага рэгулявання дзейнасці арганізацый у сферы фінансаў і руху матэрыяльна-грашовых сродкаў.

Вялікая калегія канстатуе, што інстытут прудэнцыяльнага рэгулявання не залежыць ад суб'ектнага складу асоб, якія ажыццяўляюць лізінгавую дзейнасць і яе відаў.

Устанаўленне такога рэгулявання выключна для крэдытных арганізацый-лізінгадаўцаў непазбежна пацягне парушэнне правоў і законных інтарэсаў не толькі дадзеных гаспадарчых суб'ектаў у параўнанні з іншымі катэгорыямі лізінгадаўцаў, у дачыненні да якіх прудэнцыяльнае рэгуляванне не прымяняецца, але і лізінгаатрымальнікаў, з прычыны істотнага павелічэння для іх неапраўданых рызык.

Кіруючыся мэтамі судовага тлумачэння заяўленых палажэнняў Дагавора ў кантэксце ўзаемазвязаных норм, Вялікая калегія лічыць, што аналіз палажэнняў пункта 1 артыкула 66 Дагавора, пунктаў 21, 24, 61 і 62 Пратакола аб гандлі паслугамі, паказвае адсутнасць супярэчнасцяў і забарон на ўсталяванне прудэнцыяльнага рэгулявання дзяржавамі-членамі Саюза лізінгавай дзейнасці без прывязкі да даты ўступлення Дагавора ў сілу па наступных падставах.

Згодна з пунктам 1 артыкула 66 Дагавора «дзяржавы-члены не будуць уводзіць новыя дыскрымінацыйныя меры ў дачыненні да гандлю паслугамі, заснавання і дзейнасці асоб іншых дзяржаў-членаў у параўнанні з рэжымам, які дзейнічае на дату ўступлення ў сілу гэтага Дагавора».

Прымяненне прудэнцыяльных мер да лізінгавай дзейнасці не тоесна ўвядзенню дыскрымінацыйных мер у дачыненні да гандлю паслугамі, заснавання і дзейнасці іншых дзяржаў-членаў, а наадварот - прыводзіць да падтрымання стабільнасці і даверу да нябанкаўскіх лізінгавых арганізацый. Дадзеная выснова суадносіцца з нормай пункта 57 Пратакола аб гандлі паслугамі аб тым, што кожная дзяржава-удзельнік забяспечвае, каб усе меры гэтай дзяржавы-члена, якія ўплываюць на гандаль паслугамі, заснаванні і дзейнасць, прымяняліся разумным,

аб'ектыўным і непрадузятым чынам.

Улічваючы, што прудэнцыяльнае рэгуляванне не мае ўзаемасувязі з дыскрымінацыйнымі мерамі, яго ўвядзенне ў дзяржавах-членах Саюза пункту 1 артыкула 66 Дагавора не супярэчыць.

Пры гэтым Вялікая калегія канстатуе, што палажэнні пунктаў 61 і 62 Пратакола аб гандлі паслугамі ўстанаўліваюць:

«61. Для забеспячэння таго, каб дазвольныя патрабаванні і працэдуры не стваралі неапраўданых бар'ераў пры гандлі паслугамі, заснаванні і дзейнасці, Камісія па ўзгадненні з дзяржавамі-членамі распрацуе правілы, якія зацвярджаюцца Вышэйшым саветам. Гэтыя правілы маюць мэтай забяспечыць, каб такія дазвольныя патрабаванні і працэдуры сярод іншага:

1) засноўваліся на такіх аб'ектыўных і галосных крытэрыях, як кампетэнтнасць і здольнасць ажыццяўляць гандаль паслугамі і дзейнасць;

2) не былі больш цяжкімі, чым гэта неабходна для забеспячэння бяспекі дзейнасці, якая ажыццяўляецца, а таксама бяспекі і якасці паслугі, якая пастаўляецца;

3) не з'яўляліся абмежаваннем для гандлю паслугамі, заснавання і (або) дзейнасці».

«62. Дзяржавы-члены не прымяняюць дазвольныя патрабаванні і працэдуры, якія анулююць або скарачаюць выгады і:

1) не адпавядаюць крытэрыям, названым у пункце 61 гэтага Пратакола;

2) не былі ўстаноўлены заканадаўствам дзяржавы-члена і не прымяняліся адпаведнай дзяржавай-членам на дату падпісання Дагавора».

Правілы рэгулявання гандлю паслугамі, заснавання і дзейнасці, зацверджаныя Рашэннем Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета ад 26 снежня 2016 года № 24, распрацаваныя ў развіццё пункта 61 Пратакола аб гандлі паслугамі, не ўзаемазвязаны з пытаннямі прудэнцыяльнага рэгулявання лізінгавай дзейнасці. Як следства, увядзенне дзяржавай-членам Саюза прудэнцыяльнага рэгулявання не супярэчыць дадзенаму прадпісанню і адносіцца да нацыянальнай юрысдыкцыі.

У адпаведнасці з абзацам пятым пункта 3 Правілаў «неапраўданыя бар'еры (абмежаванні)» - гэта абавязковыя патрабаванні і (або) працэдуры, якія прыводзяць да эканамічных выдаткаў больш значных, чым гэта неабходна для дасягнення мэтай рэгулявання, у тым ліку мэтай забеспячэння бяспекі і якасці паслуг, якія пастаўляюцца, бяспекі дзейнасці і (або) дзеянняў, якія ажыццяўляюцца, з улікам сацыяльна-эканамічных наступстваў і наступстваў для бюджэтаў бюджэтных

сістэмы дзяржавы-члена, якая ажыццяўляе адпаведнае рэгуляванне.

Сэнсавы змест тэрміна «дазвольныя патрабаванні і працэдур» ў пункце 62 Пратакола аб гандлі паслугамі вынікае з норм падпунктаў 16 і 17 пункта 6 дадзенага Пратакола і паказвае адсутнасць яго тоеснасці паняццю прудэнцыяльнага рэгулявання.

Да дазвольных працэдур аднесена сукупнасць працэдур, якія рэалізуюцца кампетэнтнымі органамі ў адпаведнасці з заканадаўствам дзяржавы-члена, звязаных з выдачай і пераафармленнем дазволаў і іх дублікатаў, спыненнем, прыпыненнем і аднаўленнем або прадаўжэннем тэрміну дзеяння, пазбаўленнем (ануляваннем) дазволаў, адмовай у выдачы дазволаў, а таксама разглядам скаргаў па такіх пытаннях.

Да дазвольных патрабаванняў адносіцца сукупнасць стандартаў і (або) патрабаванняў (у тым ліку ліцэнзійных, кваліфікацыйных) да заяўніка, уладальніка дазволу і (або) паслугі, якая пастаўляецца, дзейнасці, якая ажыццяўляецца і якая адпавядае заканадаўству дзяржавы-члена, накіраваных на забеспячэнне дасягнення мэтай рэгулявання, устаноўленых заканадаўствам дзяржавы-члена.

Вялікая калегія лічыць, што тлумачэнне юрыдычнай канструкцыі тэрміна «прудэнцыяльнае рэгуляванне» неабходна ў мэтах фармулявання вываду аб тым, ці з'яўляецца гэты від рэгулявання прававым аналагам дазвольных працэдур і дазвольных патрабаванняў па сэнсе пункта 62 Пратакола аб гандлі паслугамі.

Па мэтавым прызначэнні і змесце дазвольныя працэдур і дазвольныя патрабаванні маюць іншы, самастойны прадмет прававога рэгулявання, чым інстытут прудэнцыяльнага рэгулявання.

Меры прудэнцыяльнага рэгулявання, пералічаныя ў пункце 19 Пратакола па фінансавых паслугах і ў Асноватворных прынцыпах эфектыўнага банкаўскага нагляду Базэльскага камітэта па банкаўскім нагляду, не ідэнтычныя вызначэнням дазвольных працэдур і дазвольных патрабаванняў у падпунктах 15 і 16 пункта 6 Пратакола аб гандлі паслугамі.

Вялікая калегія лічыць, што адсутнічае супярэчнасць паміж інстытутам прудэнцыяльнага рэгулявання лізінгавых арганізацый і нормай пункта 62 Пратакола аб гандлі паслугамі.

3. Вялікая калегія, адказваючы на пытанне заяўніка аб праве дзяржавы-члена пры ўвядзенні прудэнцыяльнага рэгулявання лізінгавай дзейнасці прадугледжваць асаблівасці падаткаабкладання прамымі падаткамі, прыходзіць да наступных высноў.

Змест артыкулаў 3 і 5 Дагавора сведчыць, што Саюз ажыццяўляе сваю дзейнасць у межах і аб'ёмах кампетэнцыі, прадастаўленай яму дзяржавамі-членамі на падставе Дагавора і міжнародных дагавораў у

рамках Саюза. Уразуменне сэнсавага зместу дадзеных прававых норм дазваляе Вялікай калегіі прыйсці да высновы аб тым, што паўнамоцтвы, не перададзеныя Саюзу, уяўляюць сабой кампетэнцыю дзяржаў-членаў.

З аналізу права Саюза вынікае, што артыкуламі 71-73 Дагавора і Пратаколам аб парадку спагнання ўскосных падаткаў і механізме кантролю за іх выплатай пры экспарце і імпарце тавараў, выкананні работ, аказанні паслуг, якія з'яўляюцца дадаткам № 18 да Дагавора, устаноўлены прынцыпы і парадак спагнання ўскосных падаткаў.

Дапушчальнасць увядзення дзяржавамі-членамі прамога падаткаабкладання ў дачыненні да гандлю паслугамі, уключаючы спагнанне адпаведных падаткаў з асоб іншай дзяржавы-члена, прадугледжана падпунктам 4 пункта 7 артыкула 65 Дагавора.

Дагавор і міжнародныя дагаворы ў рамках Саюза не надзялілі інтэграцыйнае аб'яднанне кампетэнцыяй у галіне прамога падаткаабкладання, што сведчыць аб рэгуляванні адпаведных праваадносін заканадаўствам дзяржаў-членаў. Гэтаму падыходу адпавядае пазіцыя Суда, выкладзеная ў рашэнні Апеляцыйнай палаты ад 2 чэрвеня 2016 года па справе ТАА "Сеўлад", згодна з якой падатковыя праваадносіны аднесены правам Саюза да нацыянальнай юрысдыкцыі (абзац 9 пункта 7.3 рашэння).

Прымяненне дадзенай пазіцыі ў аспекце пытання заяўніка дае падставы для вываду, згодна з якім устанаўленне асаблівасцяў падаткаабкладання прамымі падаткамі адносіцца да кампетэнцыі дзяржаў-членаў і не ўваходзіць у сферу дзеяння права Саюза.

4.3 улікам выкладзенага Вялікай калегія лічыць абгрунтаваным даць наступныя адказы на пытанні заяўніка.

4.1. Лізінгавыя паслугі, якія аказваюцца лізінгавай кампаніяй, якая не з'яўляецца банкам, уваходзяць у прадмет рэгулявання Пратакола па фінансавых паслугах.

4.2. Увядзенне дзяржавай-членам Саюза прудэнцыяльнага рэгулявання лізінгавай дзейнасці, якая ажыццяўляецца лізінгавымі кампаніямі, уключаючы ўстанаўленне патрабаванняў да мінімальнага памеру ўласных сродкаў (капіталу), устанаўленне фінансавых нарматываў і справаздачнасці, адпавядае Дагавору.

4.3. Устанаўленне асаблівасцяў падаткаабкладання прамымі падаткамі адносіцца да кампетэнцыі дзяржаў-членаў і не ўваходзіць у сферу дзеяння права Саюза.

III. Заключныя палажэнні

Копію дадзенага кансультацыйнага заключэння накіраваць заяўніку.

Тэкст кансультацыйнага заключэння размясціць на афіцыйным

інтэрнэт-сайце Суда.

Старшынствууючы

Суддзі

Ж.Н. Баішаў

А.М. Ажыбраімава

Э.У. Айрыян

Дз.Г. Колас

Т.Н. Нешатаева

В.Х. Сяйцімава

Г.А. Скрыпкіна

А.Э. Туманян

А.А. Федарцоў

К.Л. Чайка

Копія дакладная:

Суддзя Чайка К.Л. /Подпіс/

15.07.2020

Пячаць: Суд Еўразійскага эканамічнага саюза * г. Мінск *